

Tiivistetty raportti 135 sivun raportista

Tutkimus kuntien johtamisen nykytilasta 2009

Kesäkuu 2009
Tekn.tri Kari Kankkunen
Kauppat.tri, DI Esa Matikainen
Toimitusjohtaja Jaana Utti

1

YLEISTÄ

- Tutkimuksen toteuttaminen

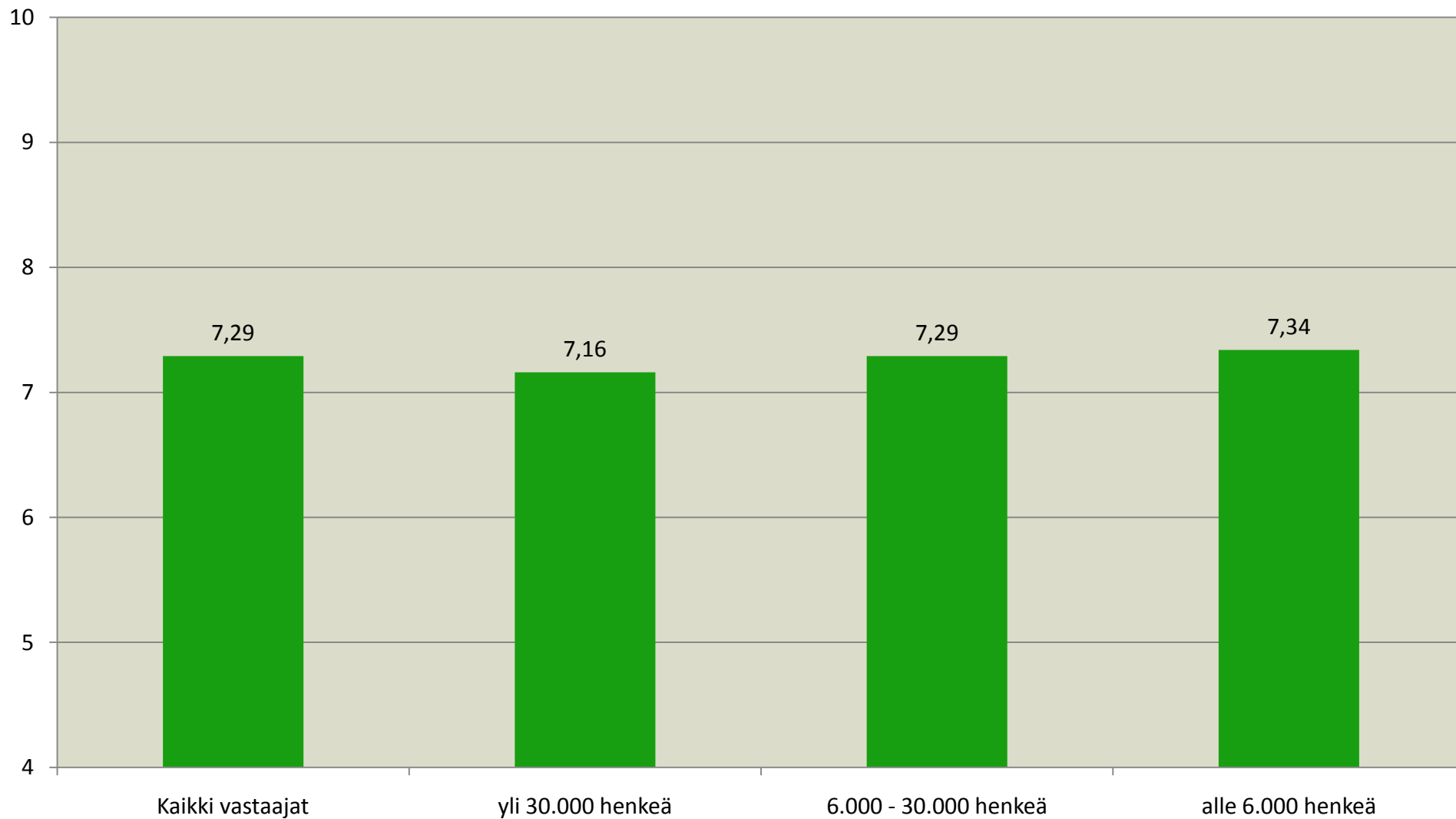
- Tässä tutkimuksessa tarkastellaan Suomen kuntien johtamisen nykytilaa keväällä 2009 ja sitä verrataan soveltuvin osiin kevään 2005 vastaavaan tutkimukseen. Tässä tutkimuksessa ovat vastaajina aiemmasta tutkimuksesta poiketen myös valtuutetut.
- Tutkimus on suoritettu internet-kyselynä, jossa jokaiselle vastaajalle on lähetetty sähköpostilla kutsu tutkimukseen. Vastaajat ovat voineet täyttää tutkimuslomakkeen verkossa.
- Vastaukset kerättiin toukokuussa 2009 yhteensä 6004 henkilölle. Hyväksytyjä vastauksia kertyi 2039 kappaletta määräaikaan mennessä. Kaupungin-/kunnanjohtajia vastaajista oli 131 kappaletta. Kunnan valtuuston puheenjohtajia tai varapuheenjohtajia oli yhteensä 238 ja kunnan hallituksen puheenjohtajia tai varapuheenjohtajia oli 203 kappaletta. Loput 1467 vastaajaa olivat kunnan valtuutettuja. Sama vastaaja oli useissa rooleissa, joka on huomioitu tuloksissa. Tämän perusteella tulokset ovat erittäin kattavat ja luotettavat. Eri kalvoissa vastaajamäärät vaihtelevat todellisten hyväksytyjen vastausten mukaan.
- Tässä yhteenvetoraportissa tutkimuksen tuloksia tarkastellaan muuttujien keskiarvojen ja jakaumien sekä vastaajien antamien avointen kommenttien pohjalta. Lisäksi kullekin yksittäiselle muuttujalle on laskettu regressioanalyysillä tärkeys, josta selviää, miten paljon kukin yksittäinen johtamisen osa-alue vaikuttaa vastaajien antamaan yleisarvosanaan.
- Vastaajina ei vuoden 2005 tutkimuksessa ollut valtuutettuja, joten heidän vastauksensa on poistettu vuosivertailusta.
- Tutkimuksen raportointi koostuu tästä kirjallisesta yhteenvedosta sekä siihen liittyvistä raportointitilaisuuksista.
- Vastaajien antamat avoimet kommentit on kokonaisuudessaan listattu omassa raportissaan.

2

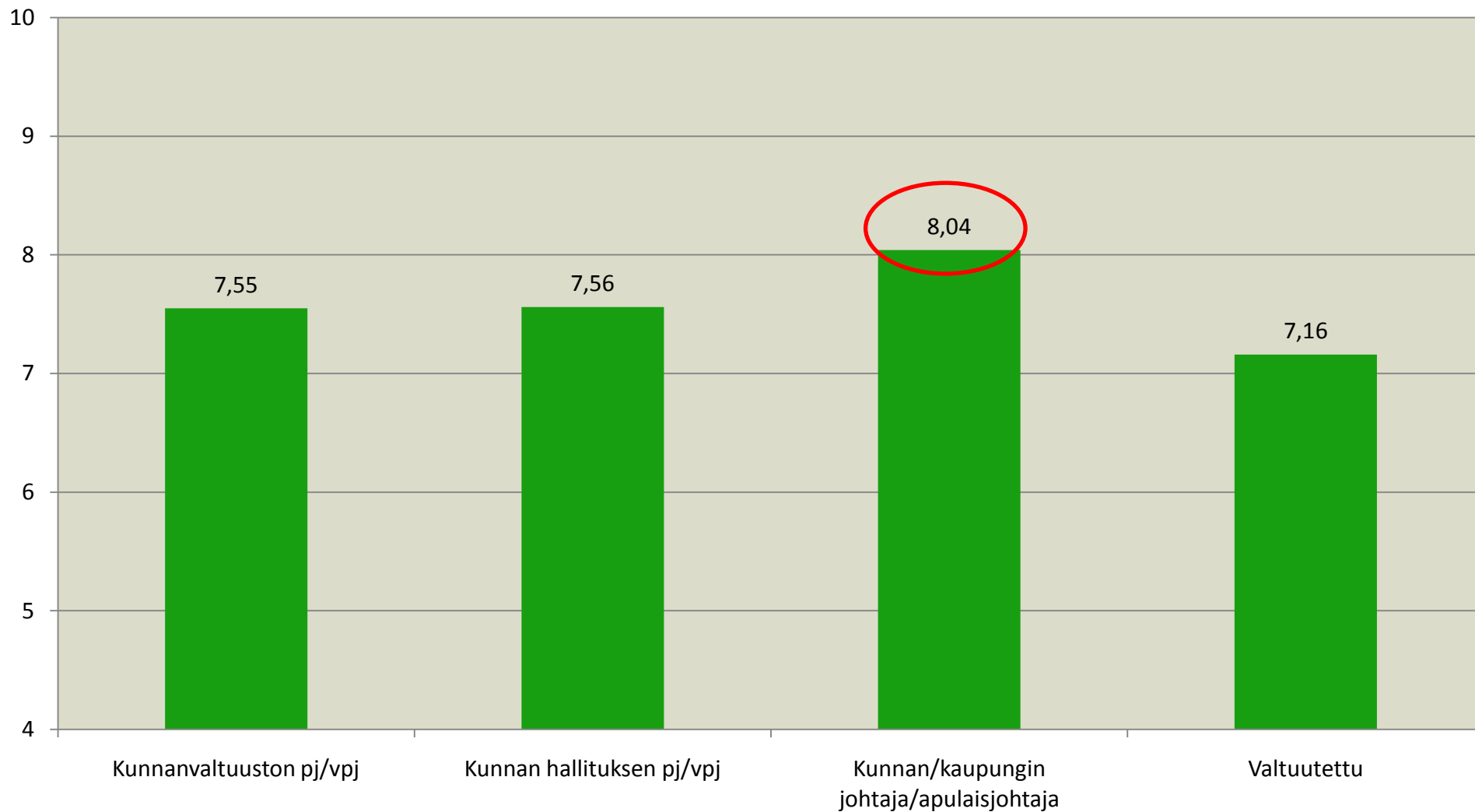
Yleisarvosanan keskiarvot

- Kaikki vastanneet (n=2039)

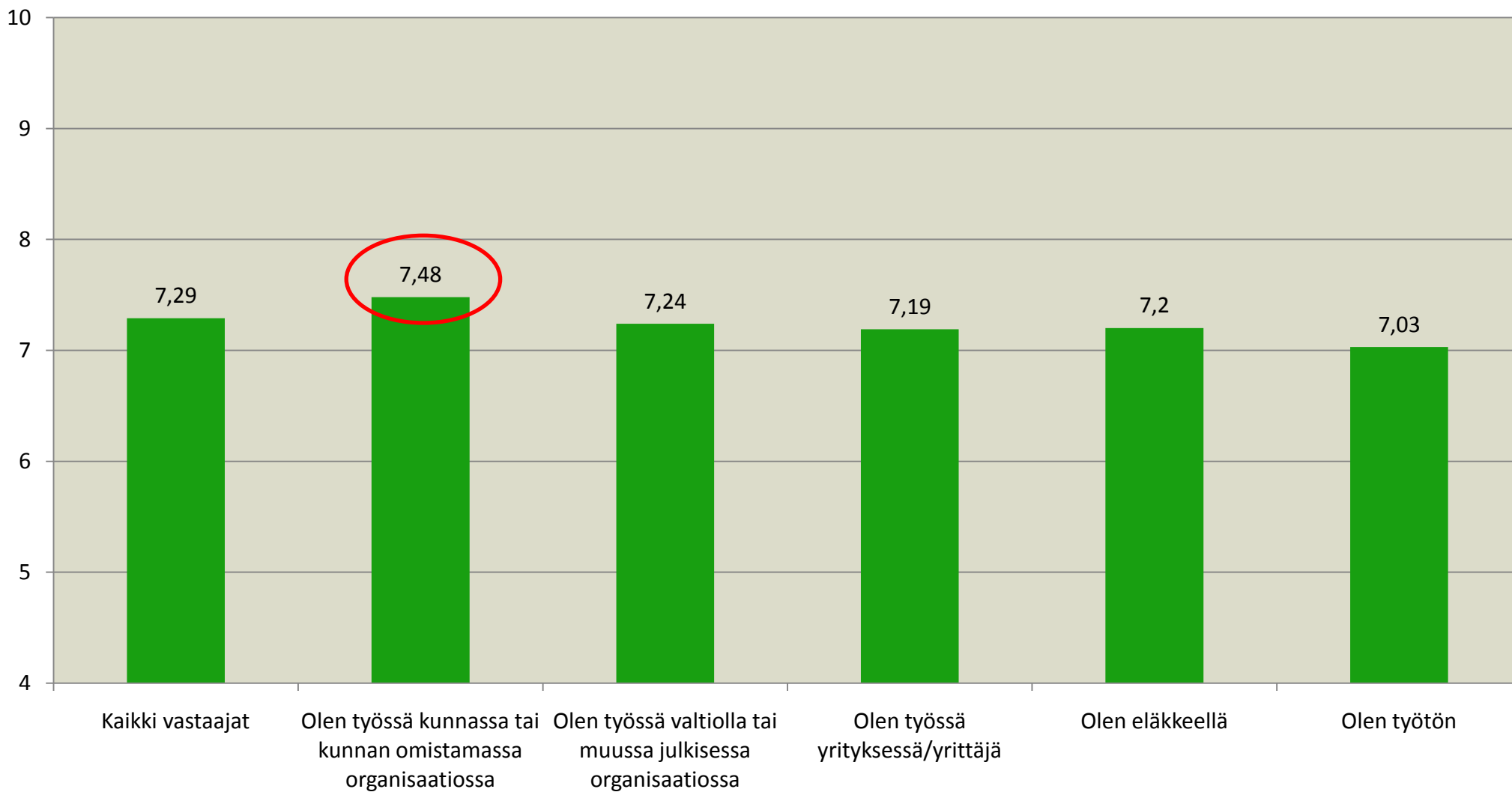
Minkä yleisarvosanan antaisitte kuntanne johtamiselle kokonaisuutena?

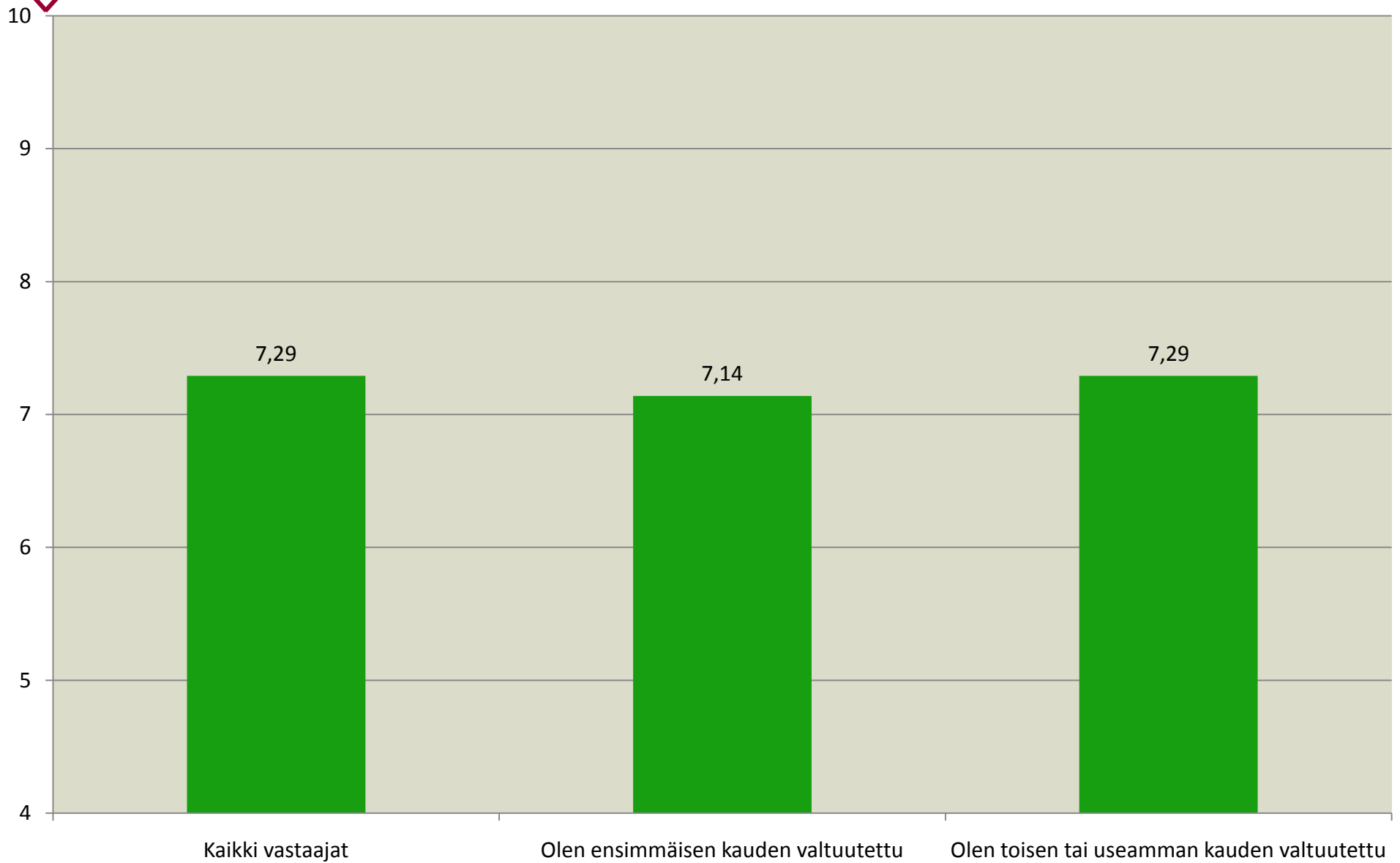

Minkä yleisarvosanan antaisitte kuntanne johtamiselle kokonaisuutena?

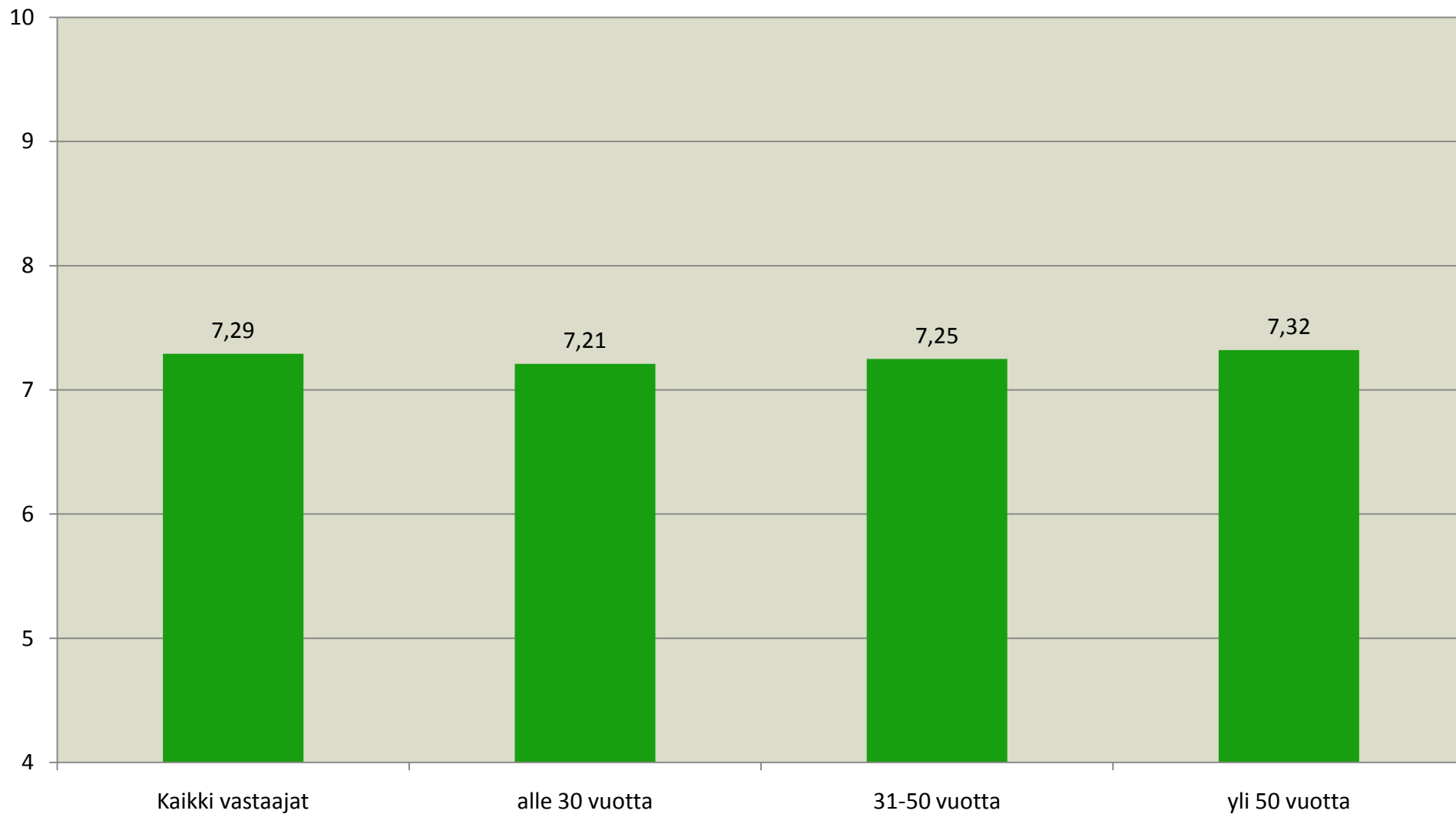

Minkä yleisarvosanan antaisitte kuntanne johtamiselle kokonaisuutena?

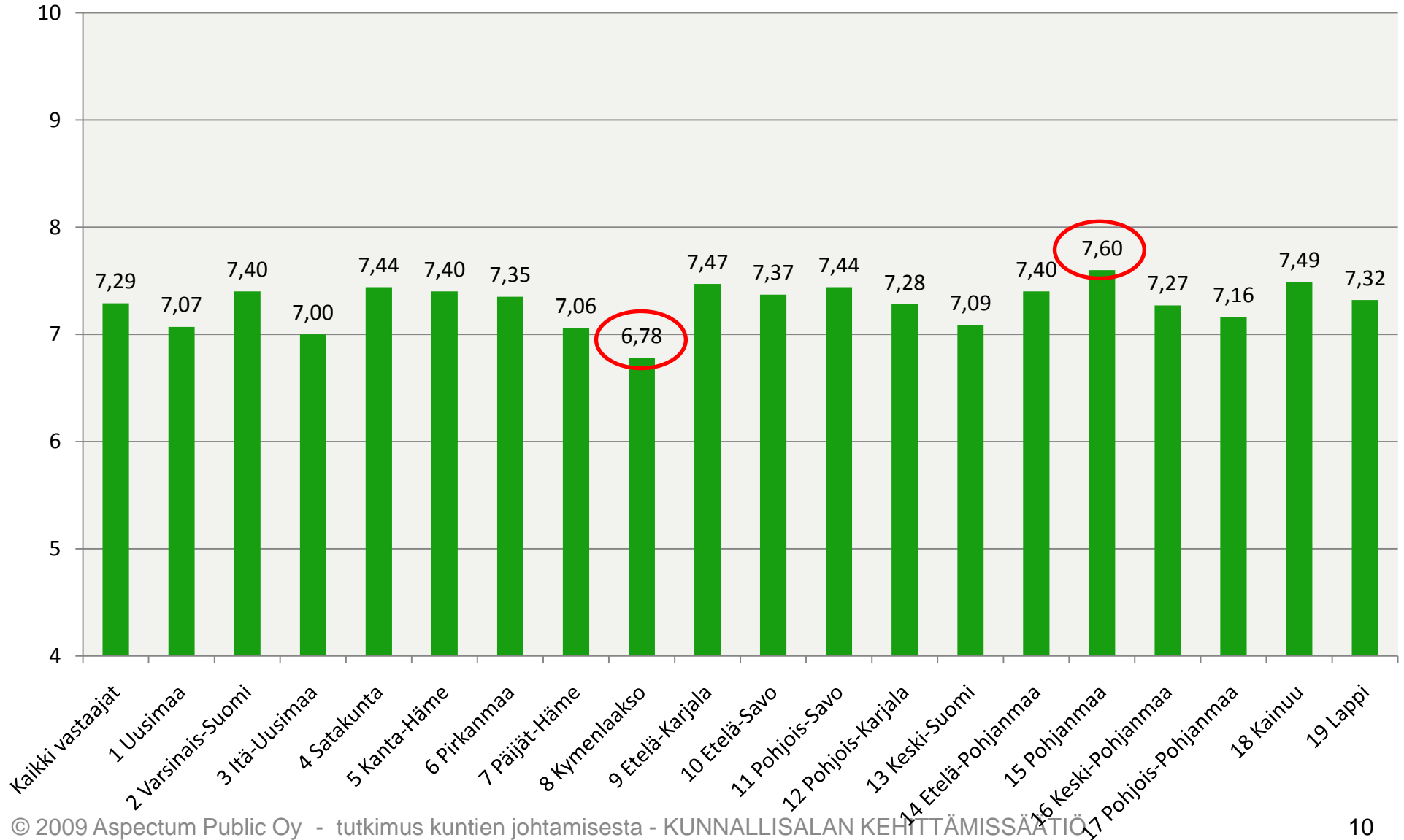

Minkä yleisarvosanan antaisitte kuntanne johtamiselle kokonaisuutena?

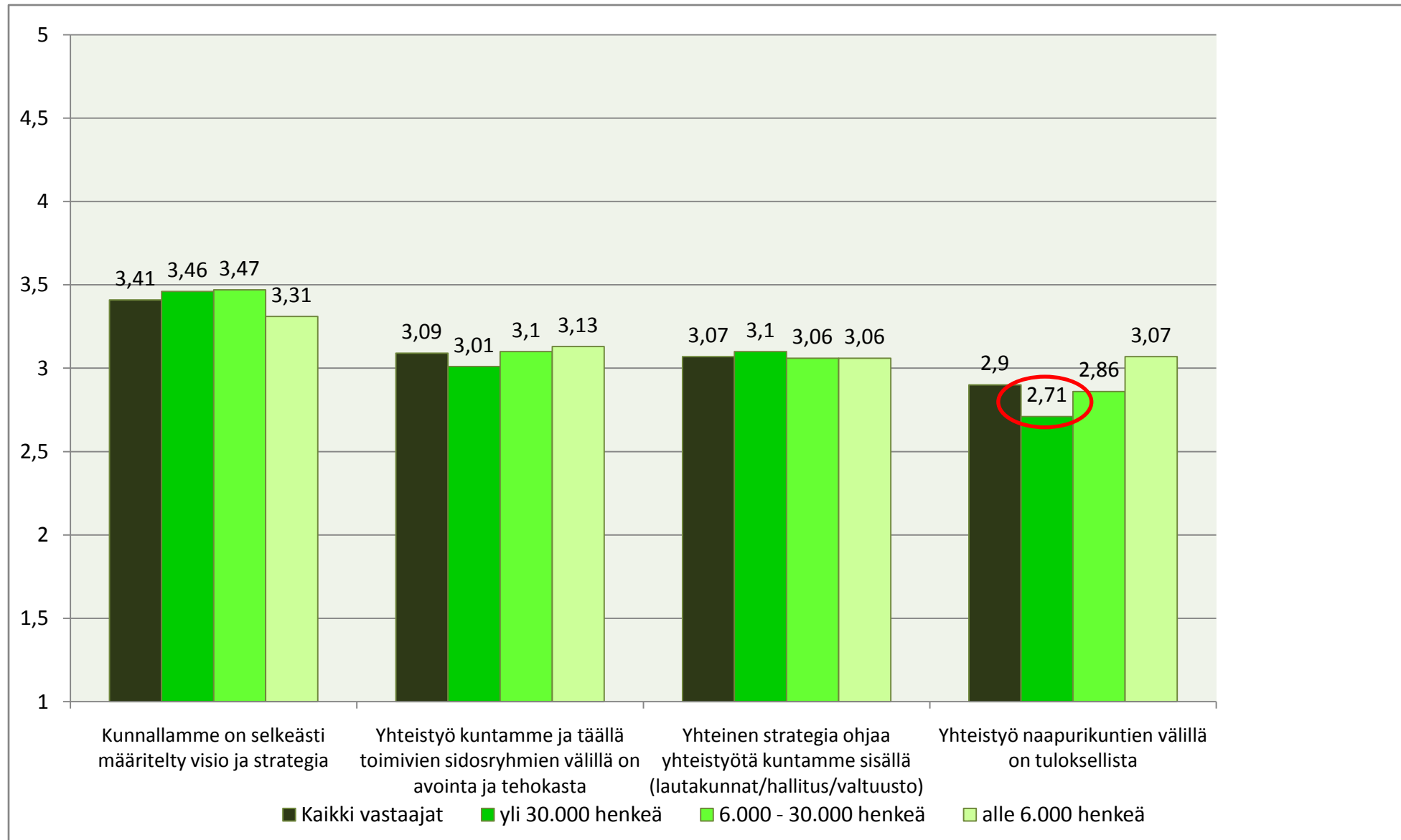
Minkä yleisarvosanan antaisitte kuntanne johtamiselle kokonaisuutena?

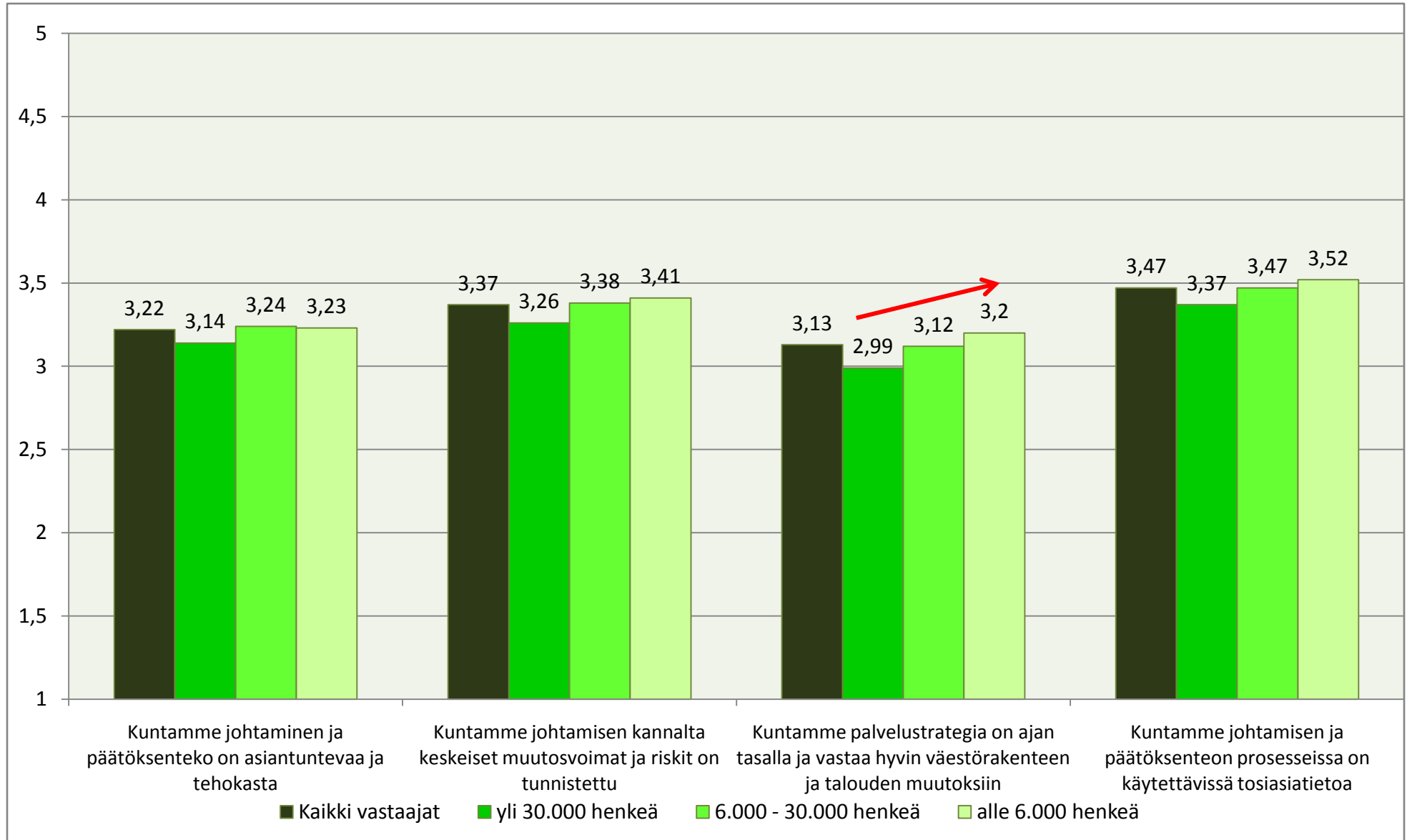

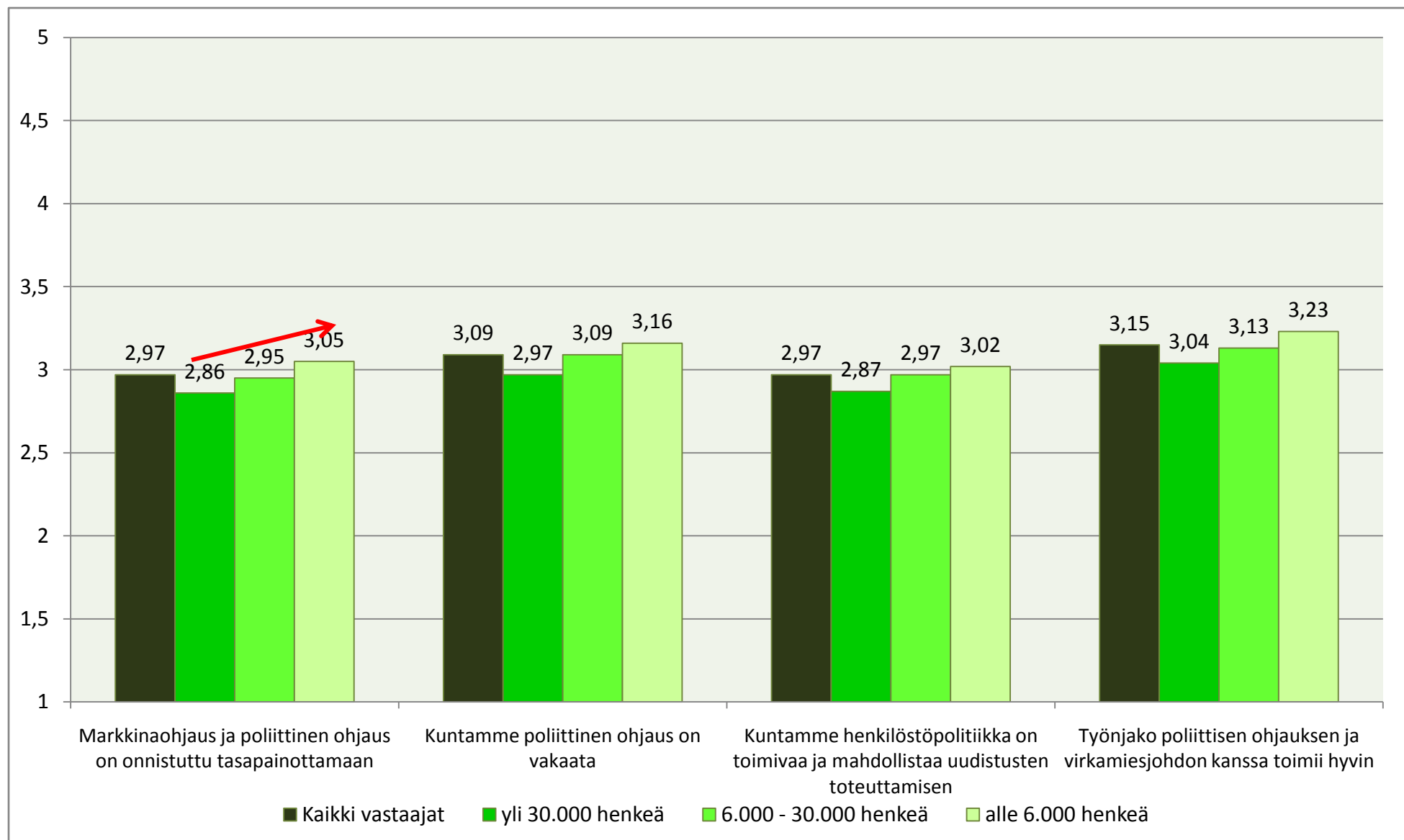
3a

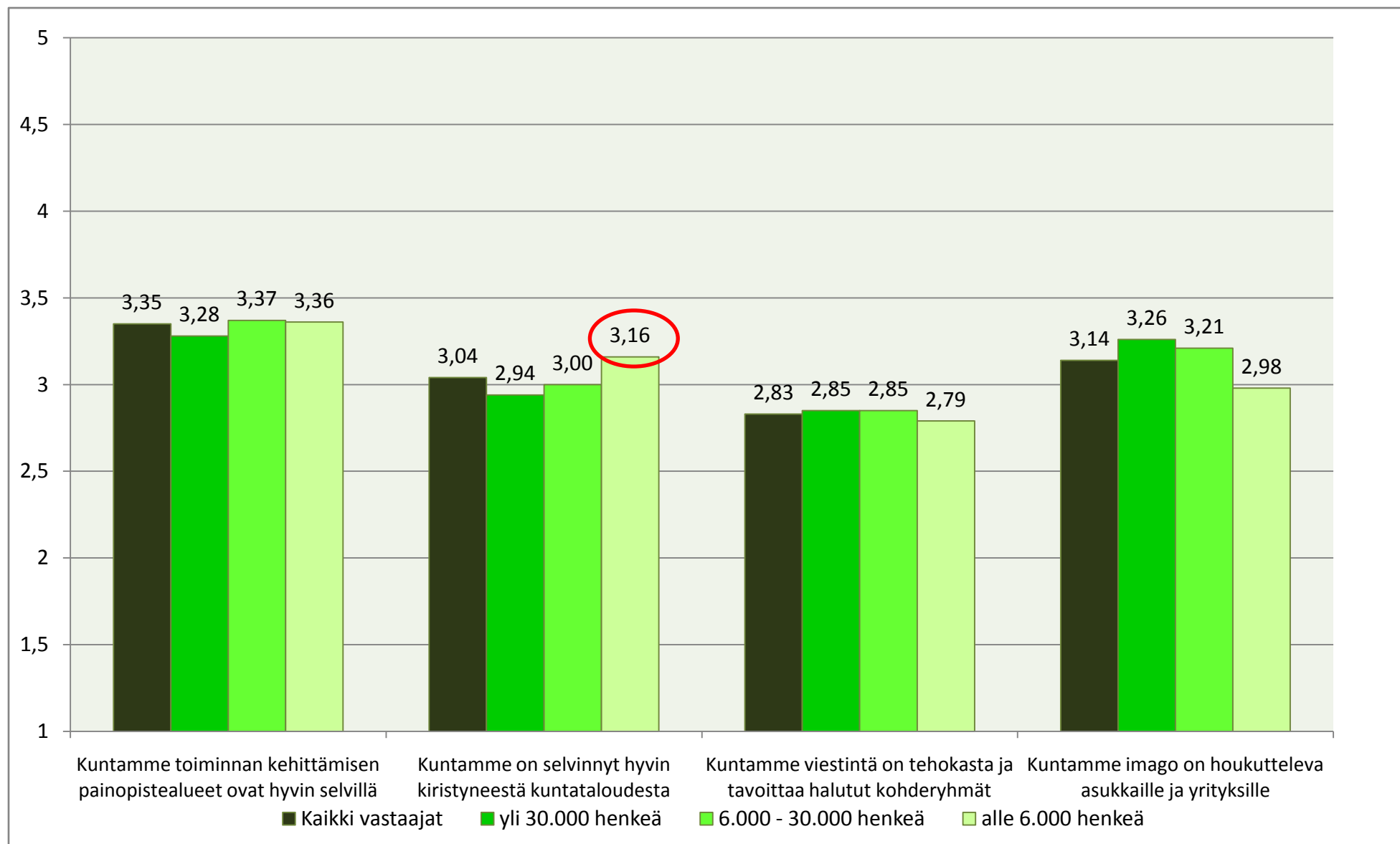
Kunnan johtamisen nykytila kunnan koon mukaan

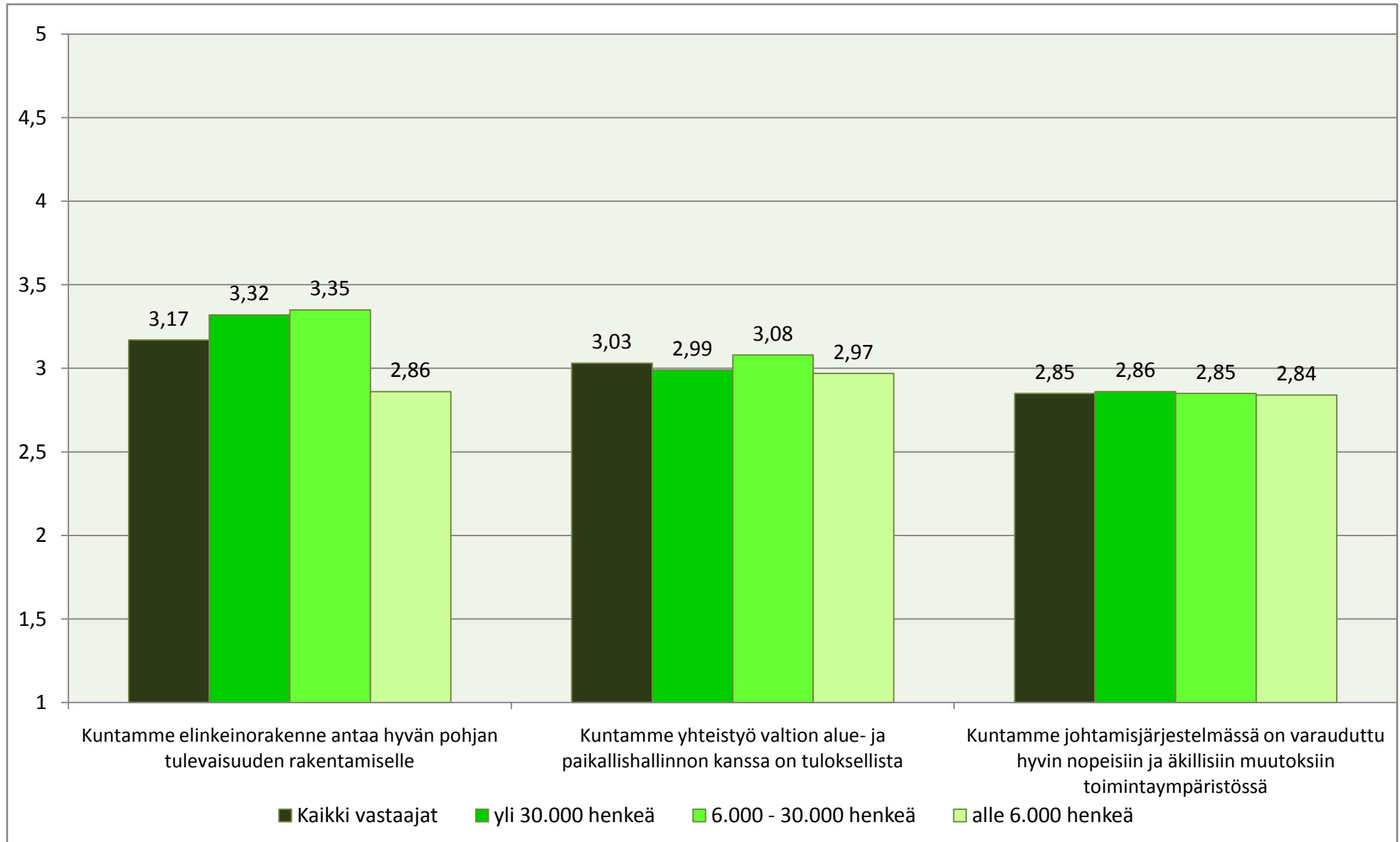
- Suurin kunta/kaupunki (yli 30.000 henkeä), n=365
- Keskisuuri organisaatio (6.000-30.000 henkeä), n=970
- Pieni organisaatio (alle 6.000 henkeä), n=701

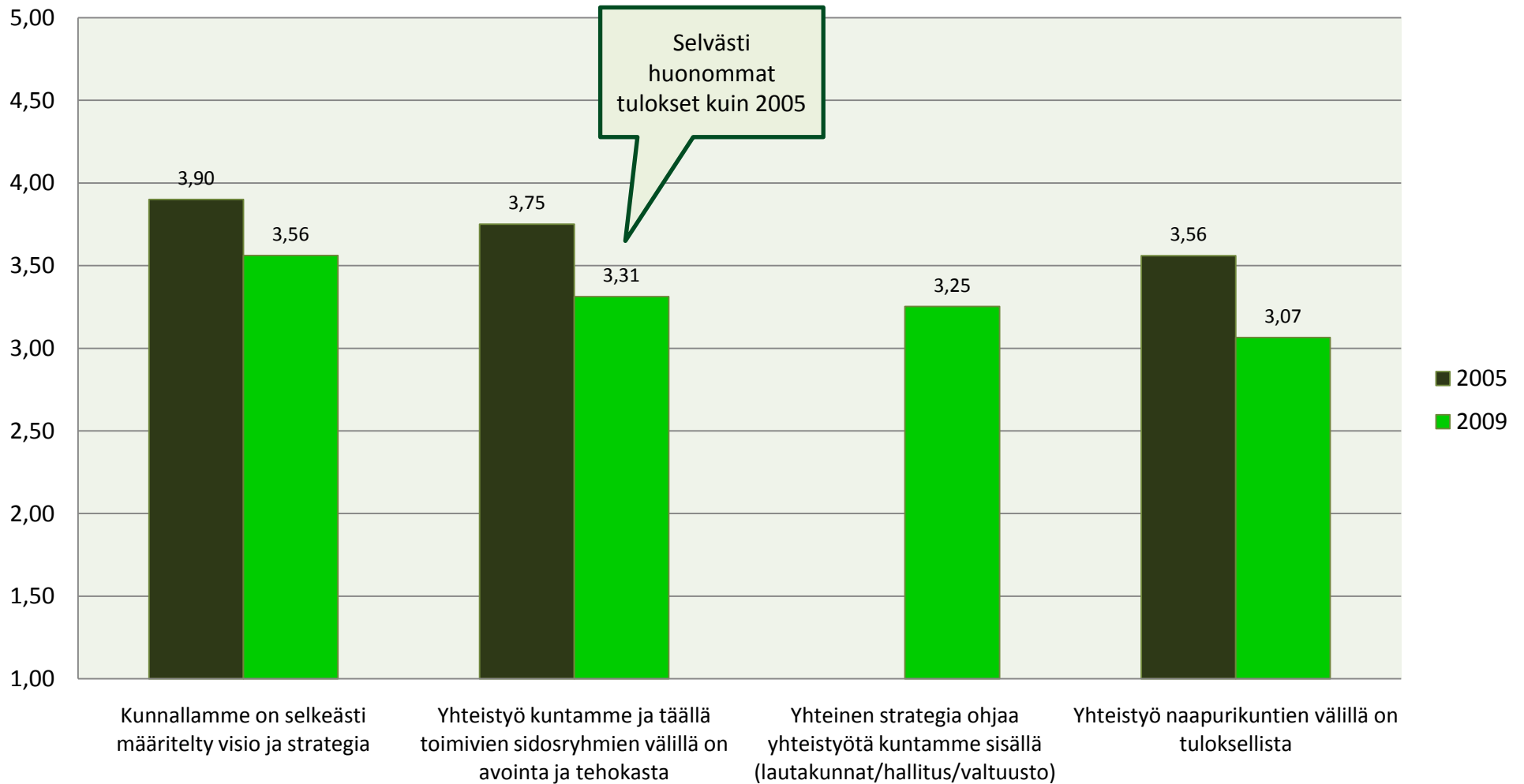
4

Vuosivertailut 2009 ja 2005 koko aineisto. Valtuutettujen vastaukset poistettu vuoden 2009 aineistosta, koska valtuutetut eivät olleet mukana vuoden 2005 tutkimuksessa

- 2005 N= 298
- 2009 N= 569

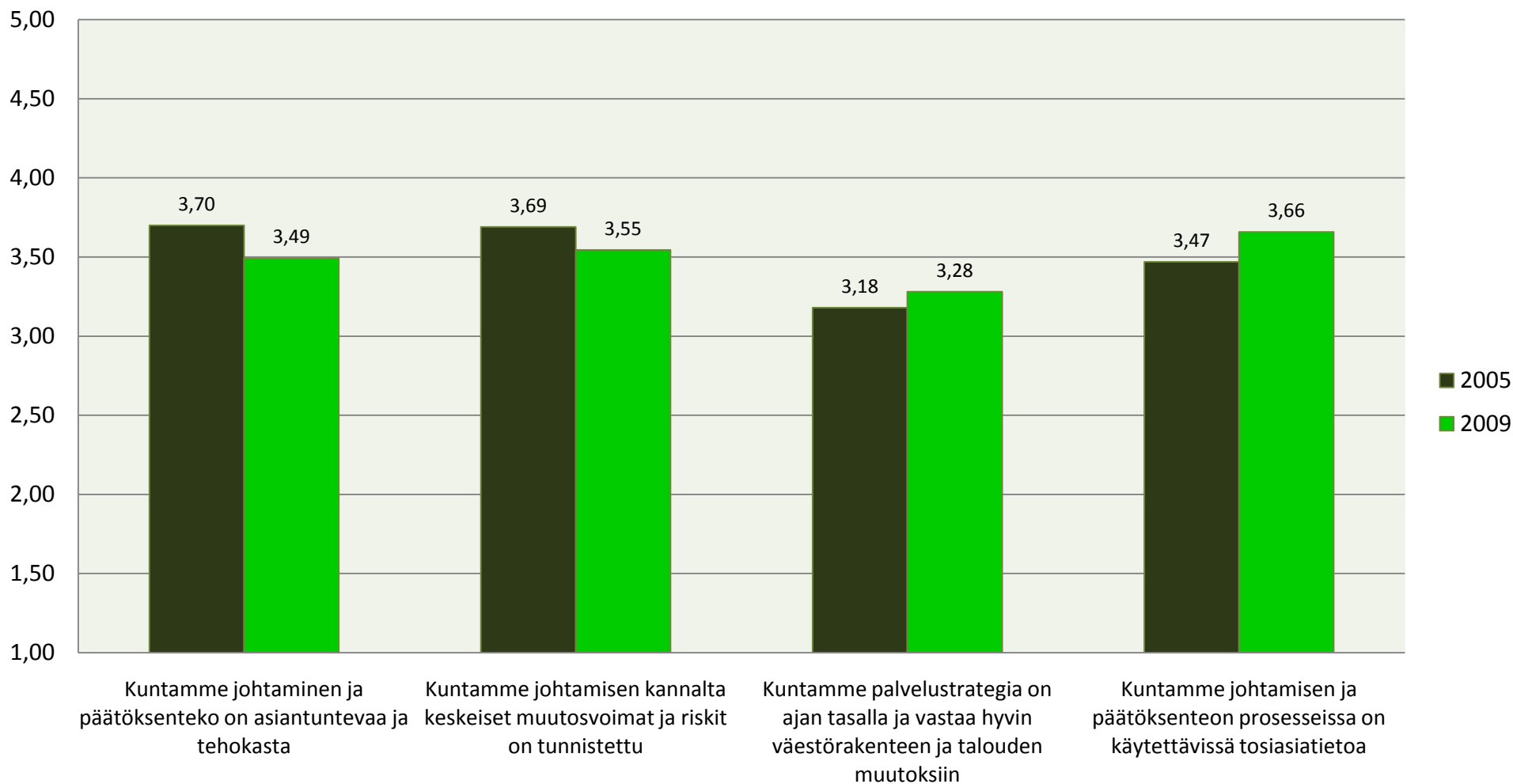
Vuosivertailu, koko aineisto 1

2005 N= 298; 2009 N= 569, valtuutetut poistettu

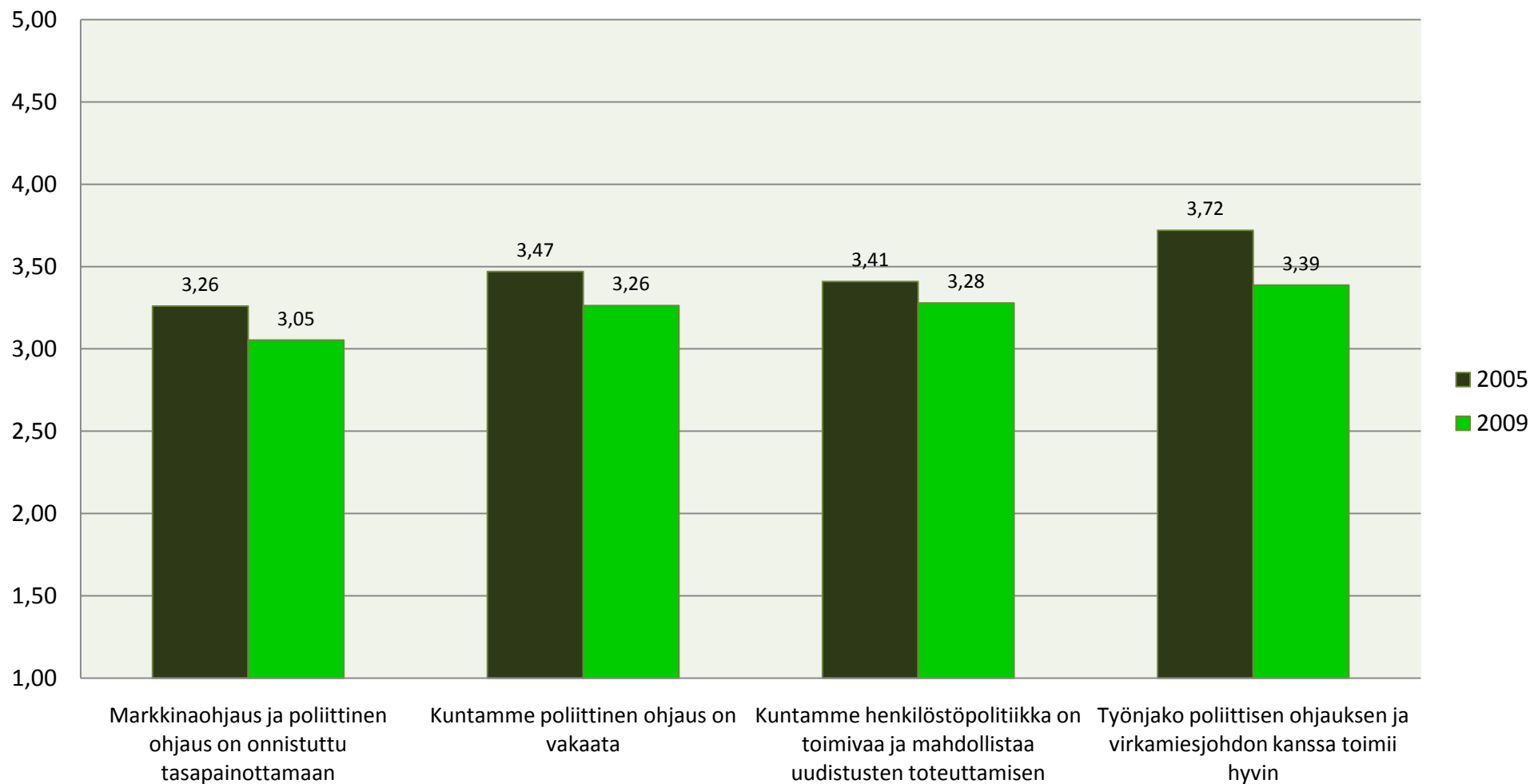
Vuosivertailu, koko aineisto 2

2005 N= 298; 2009 N= 569, valtuutetut poistettu

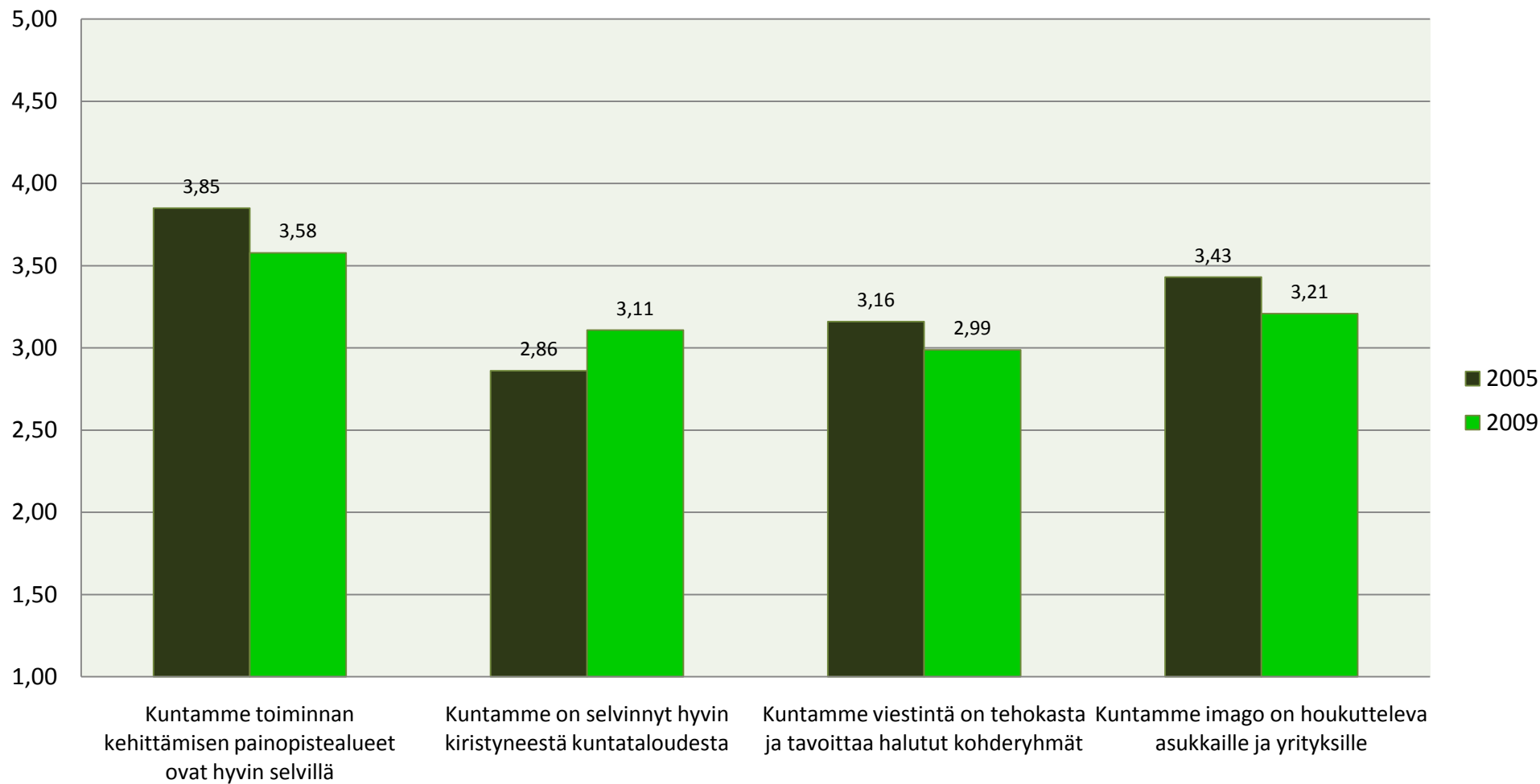
Vuosivertailu, koko aineisto 3

2005 N= 298; 2009 N= 569, valtuutetut poistettu

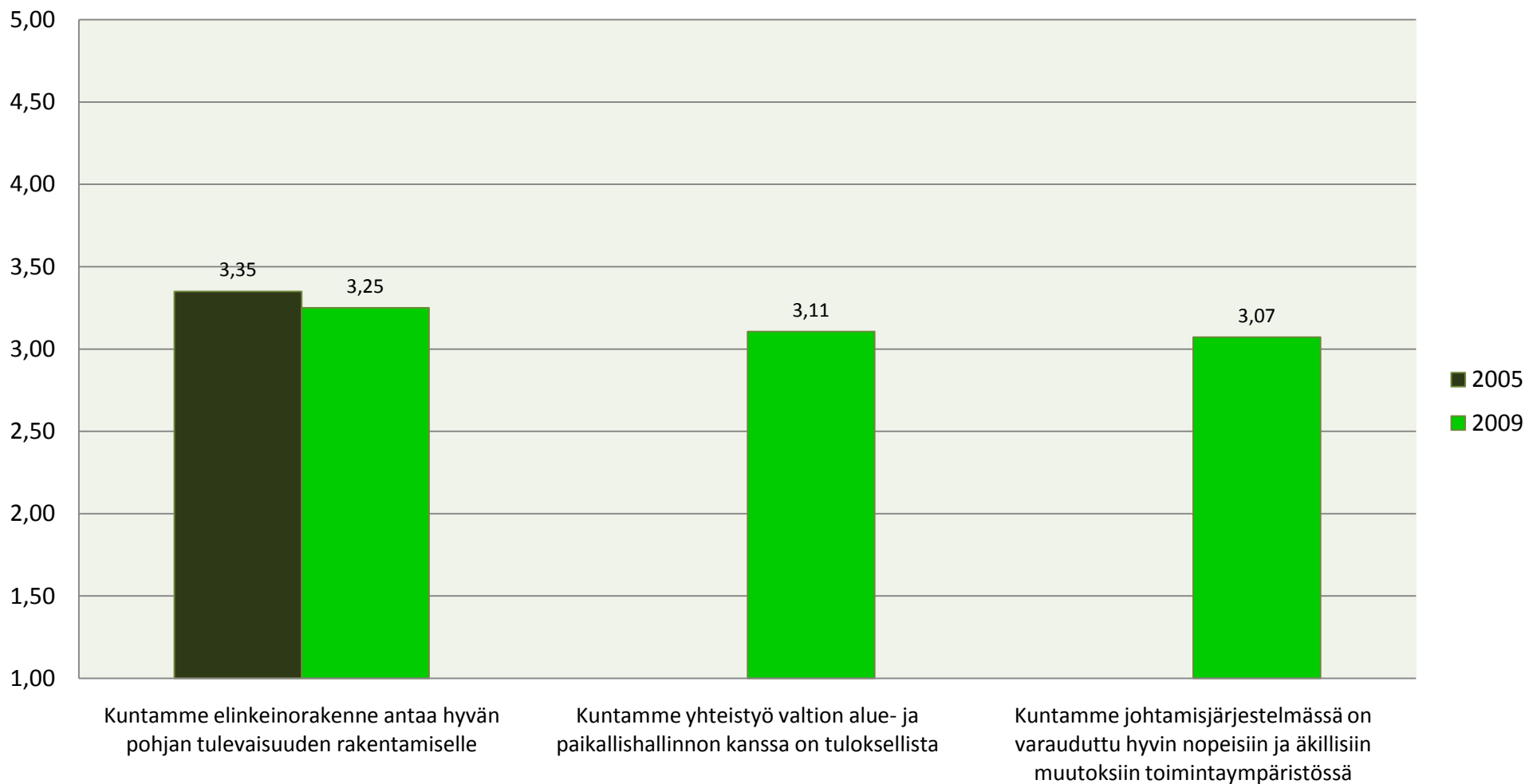
Vuosivertailu, koko aineisto 4

2005 N= 298; 2009 N= 569, valtuutetut poistettu

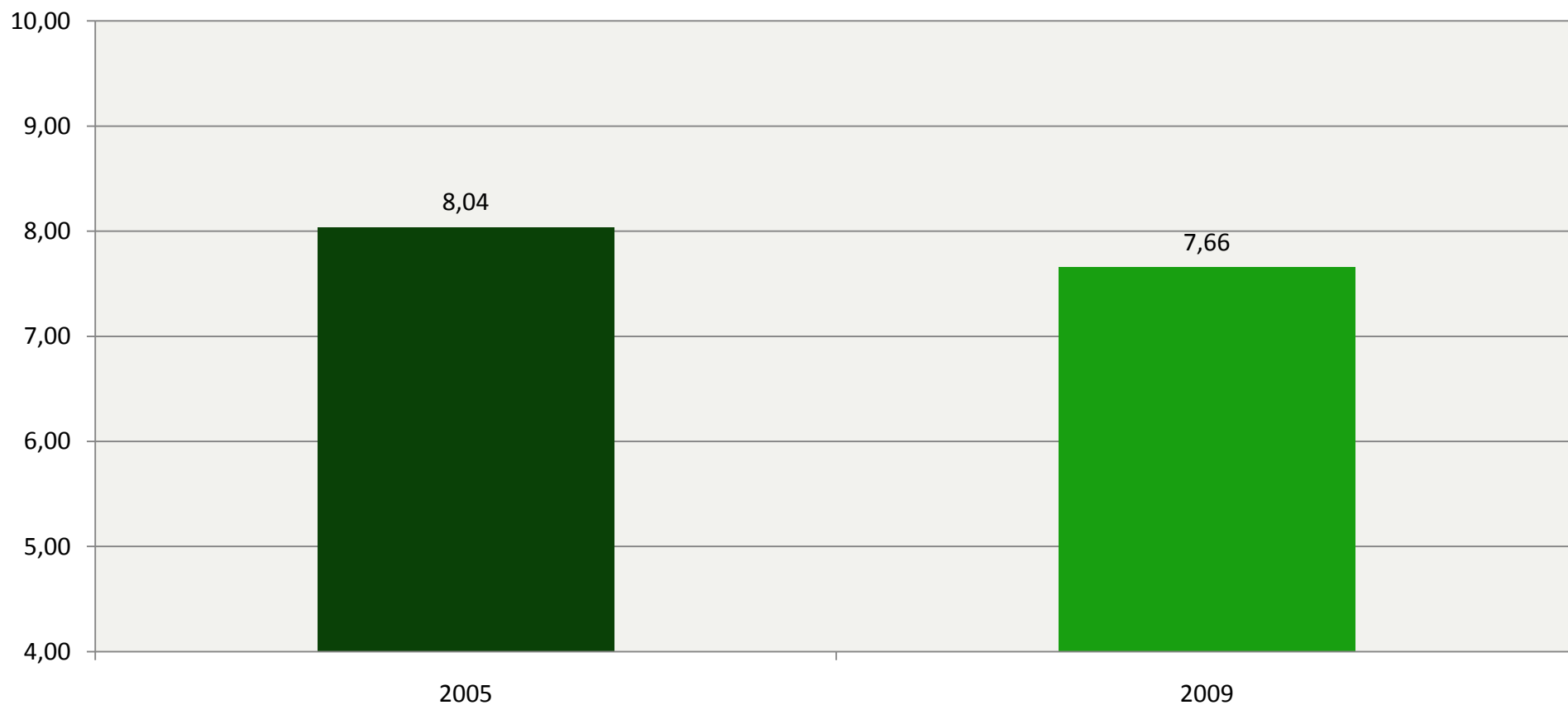
Vuosivertailu, koko aineisto 5

2005 N= 298; 2009 N= 569, valtuutetut poistettu

Minkä yleisarvosanan antaisitte kuntanne johtamiselle kokonaisuutena?

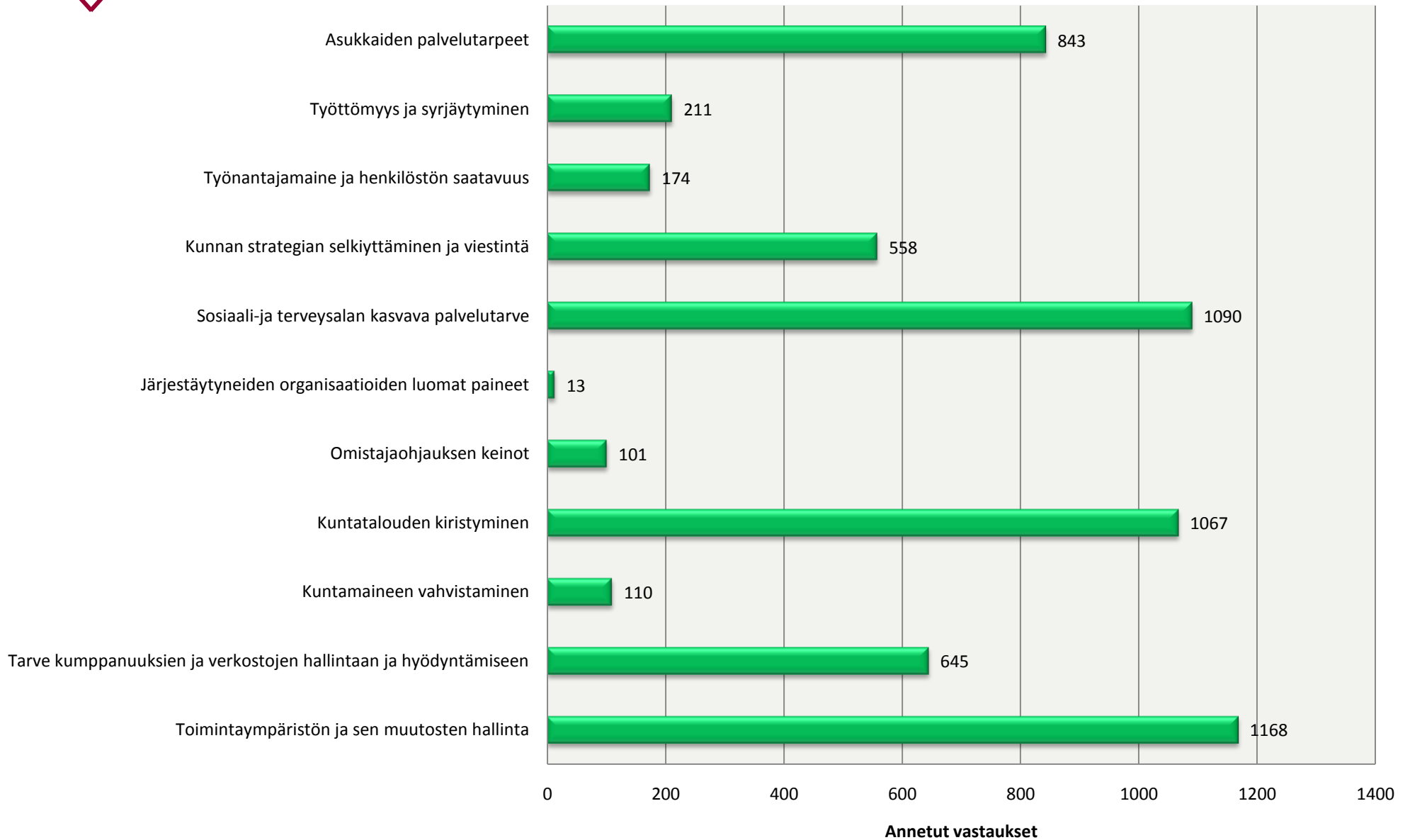
Koko aineisto; 2005 N= 298; 2009 N= 569, valtuutetut poistettu

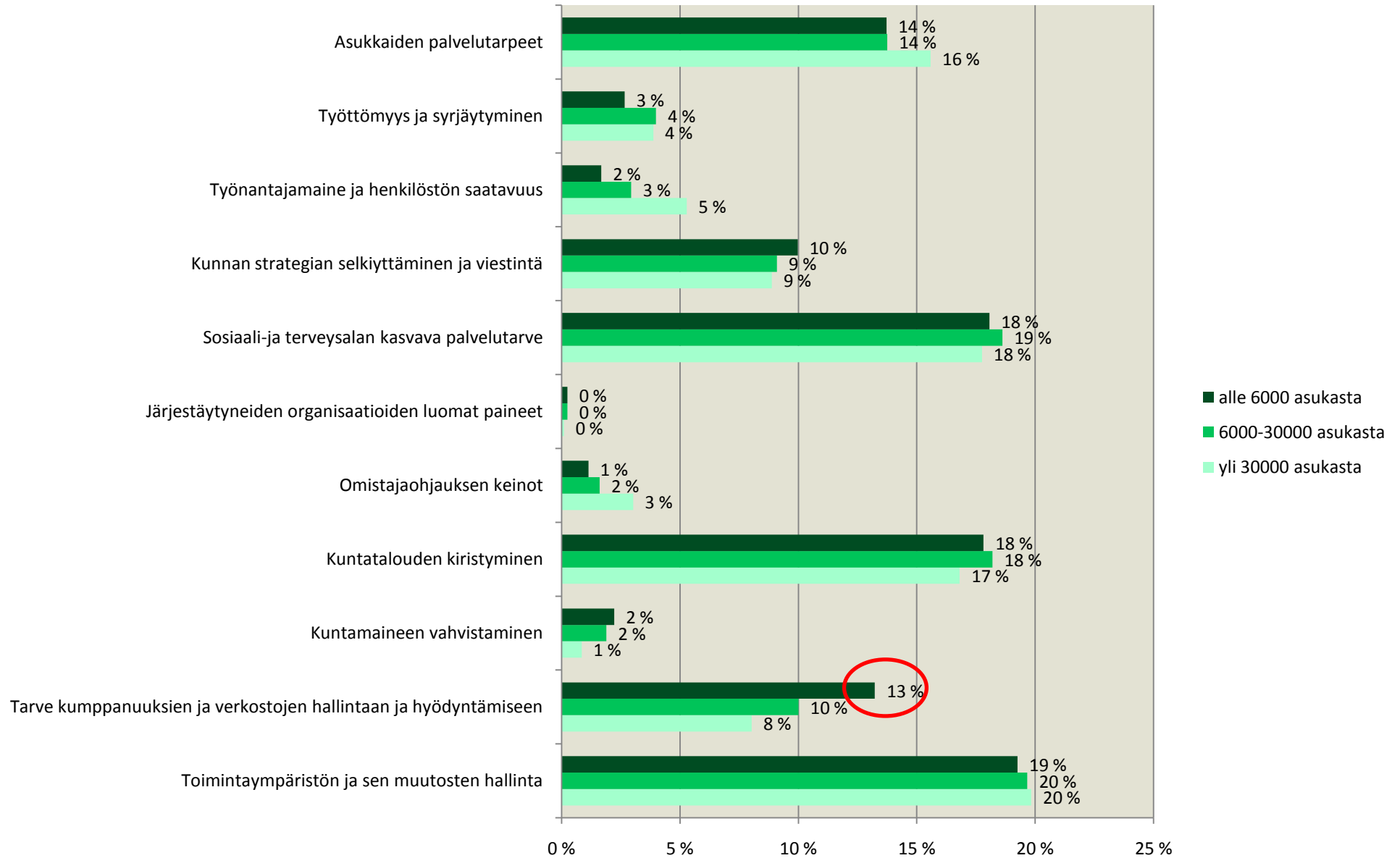

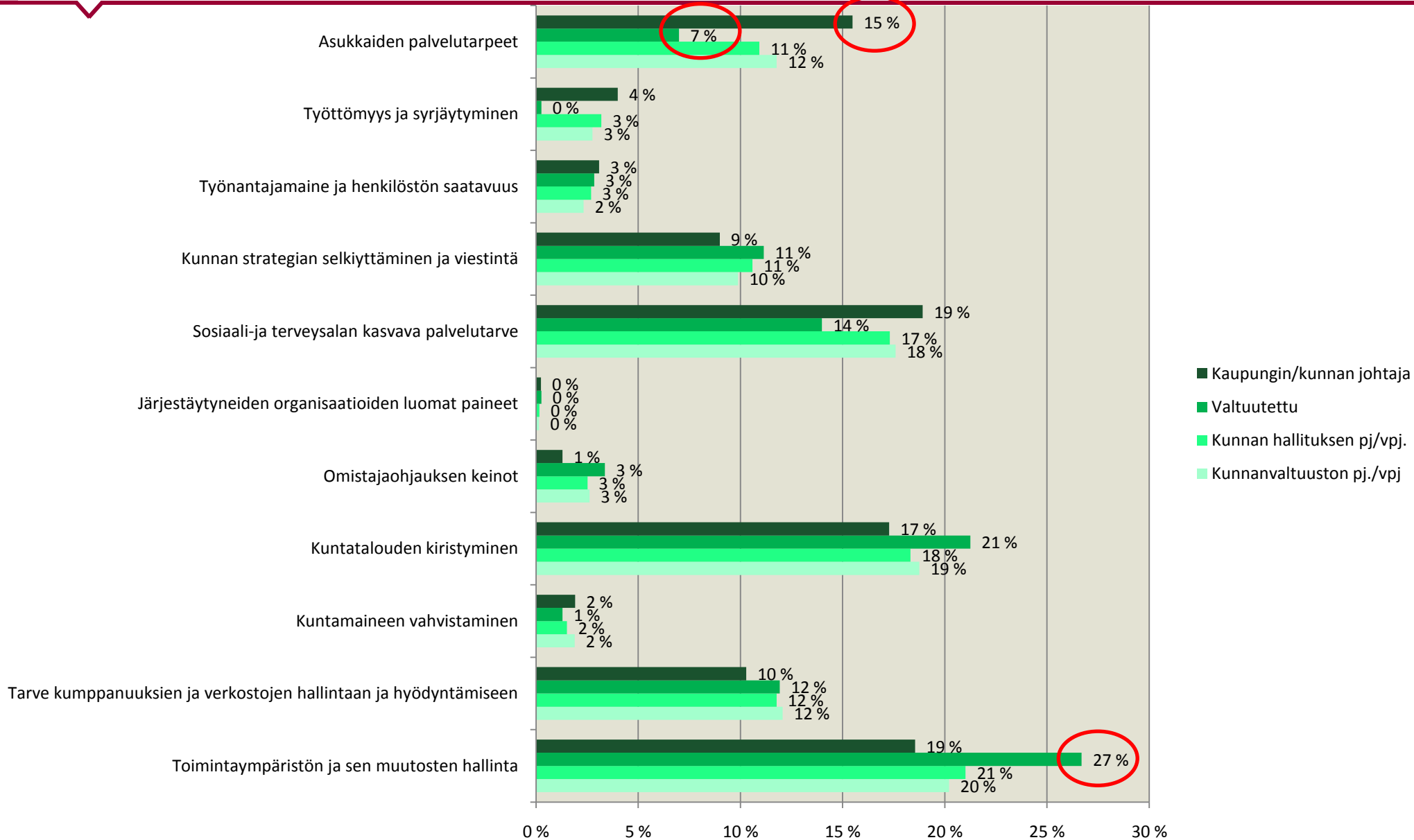
6

Lähtökohdat kunnan johtamisen kehittämiseen

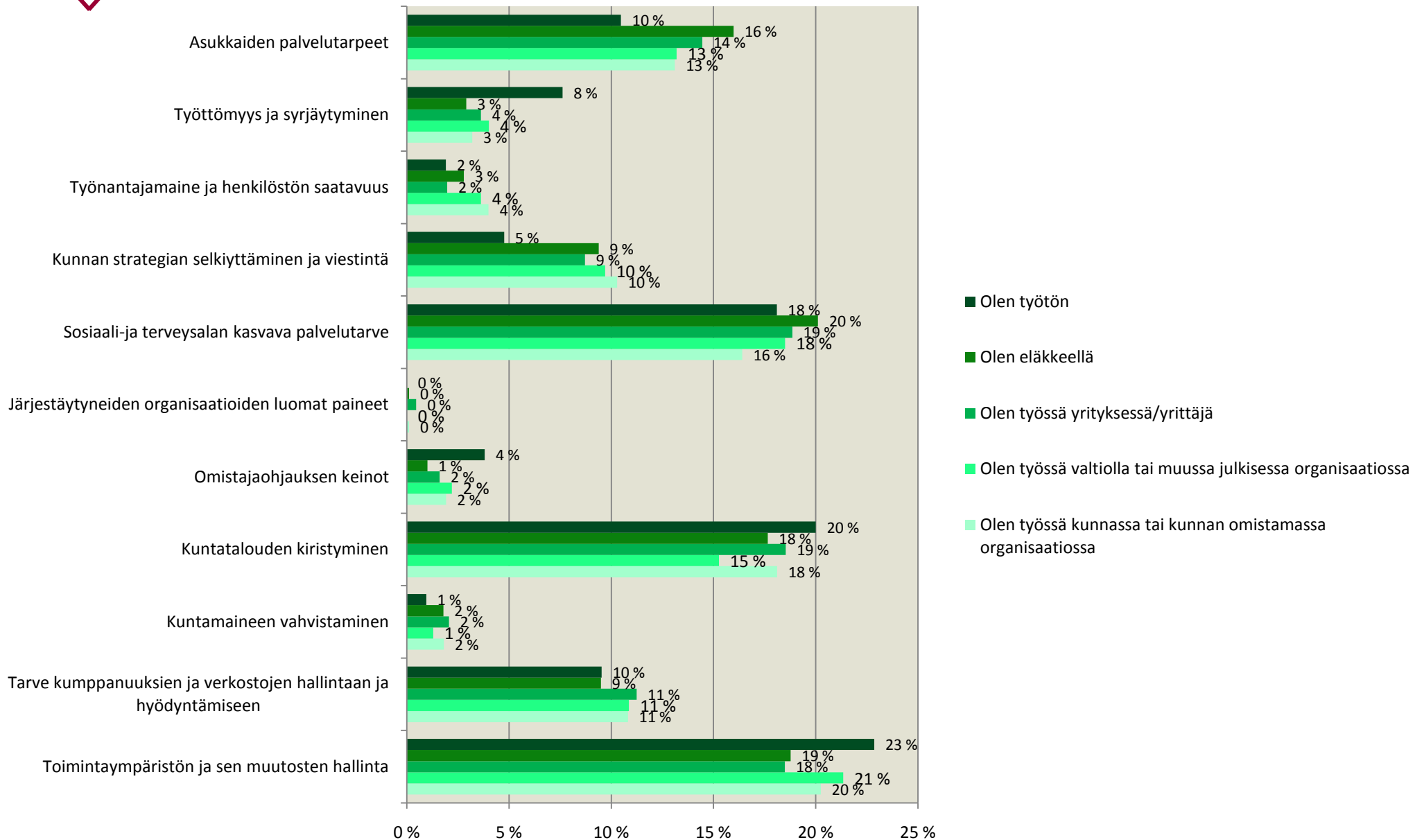
- Kaikki vastaajat (n=2039)

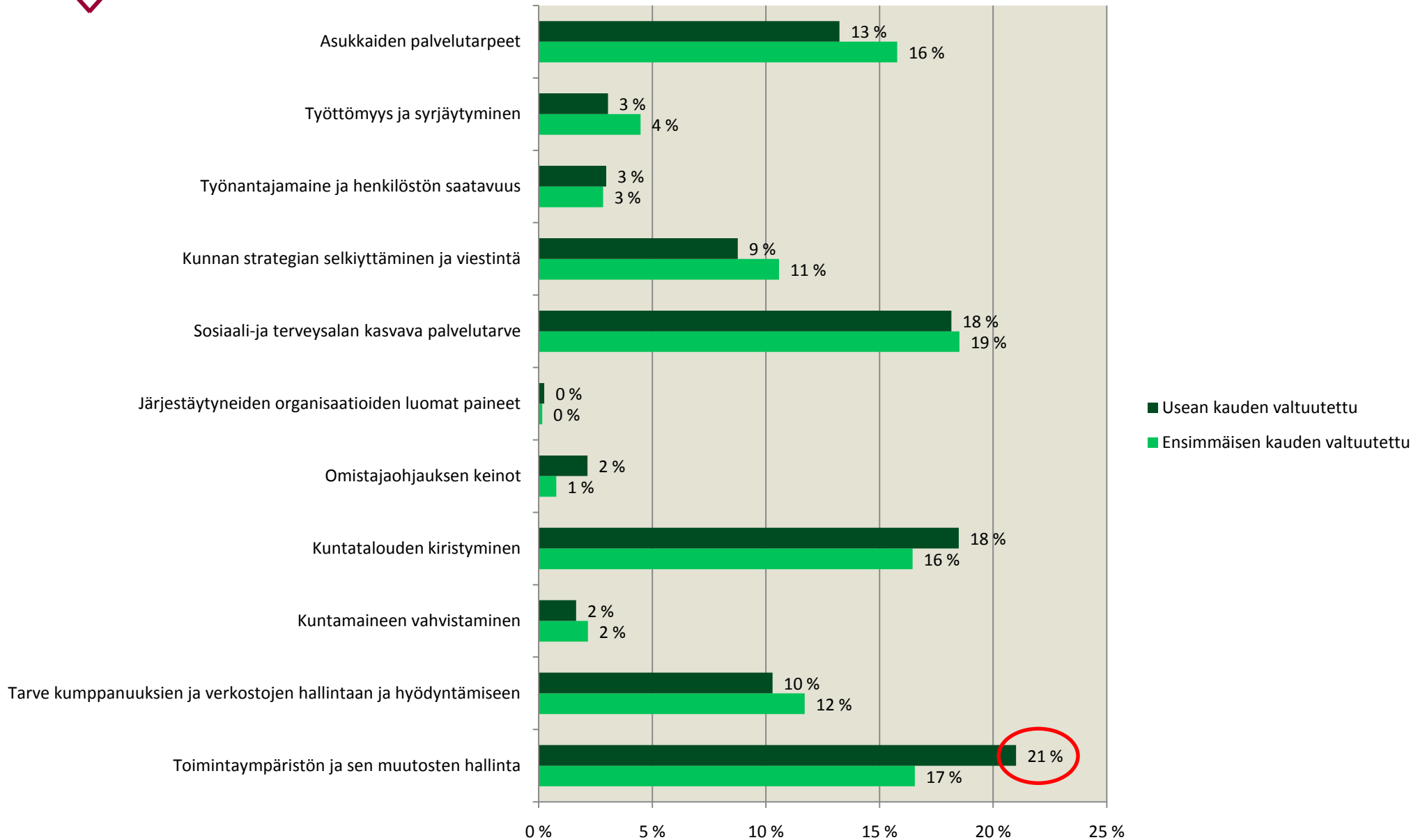

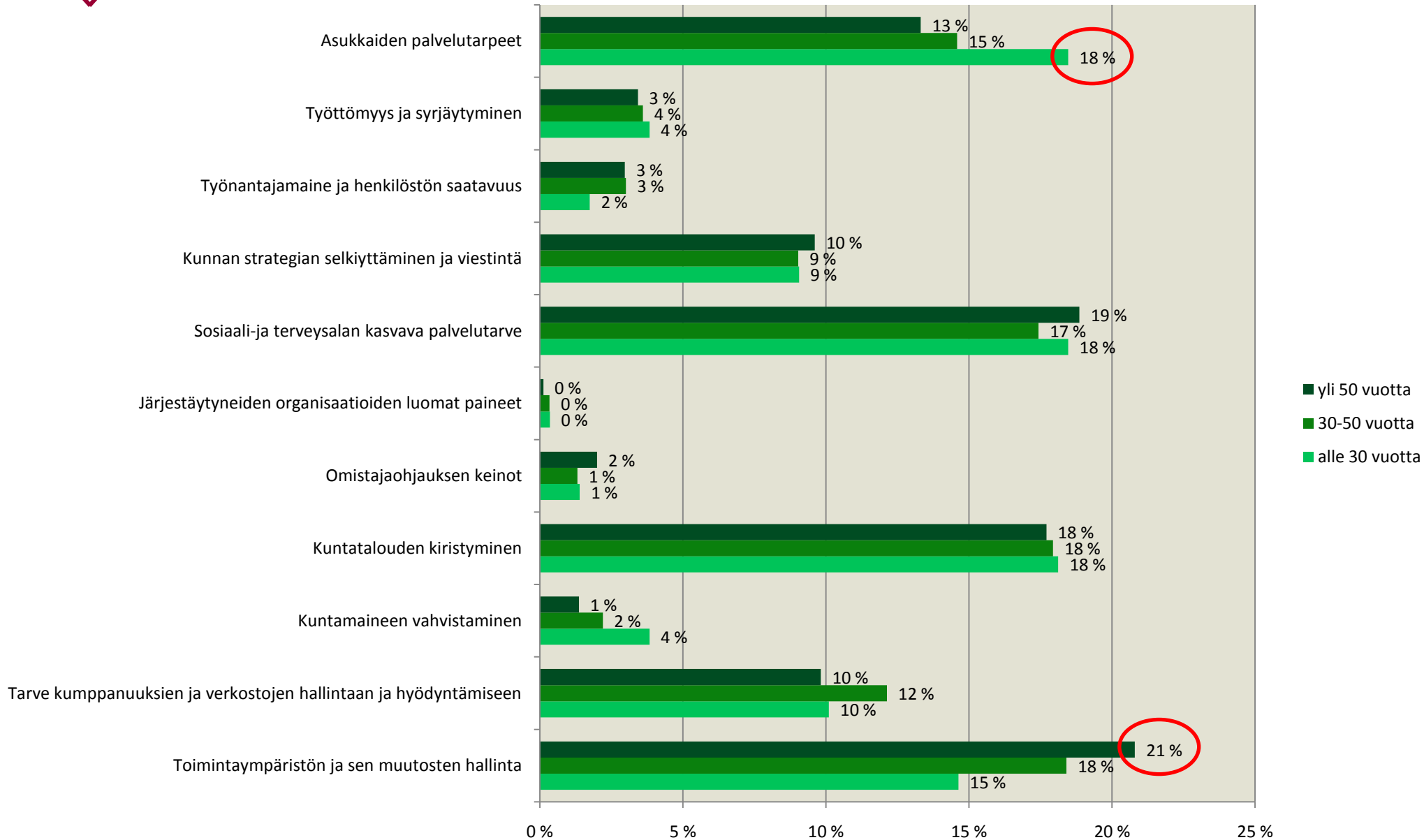
Kunnan kehittämisen tärkeimmät lähtökohdat

Kunnan kehittämisen tärkeimmät lähtökohdat

Kunnan kehittämisen tärkeimmät lähtökohdat

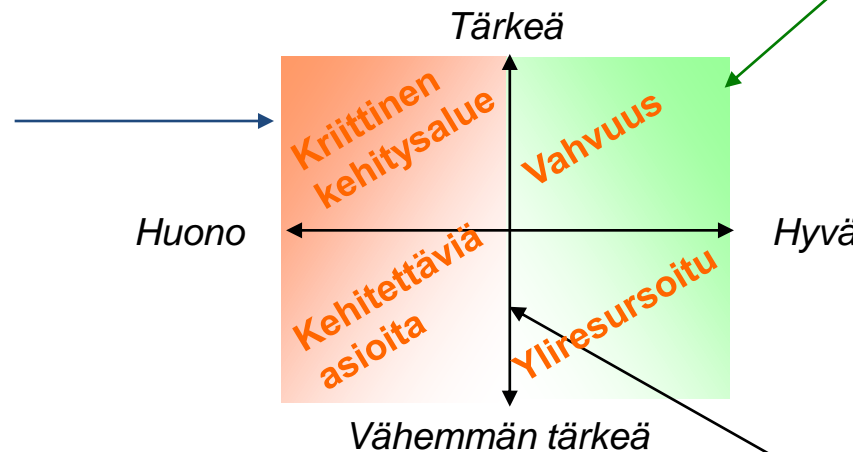
7

Nelikenttöanalyysi

- Kaikki vastanneet (n=2039)

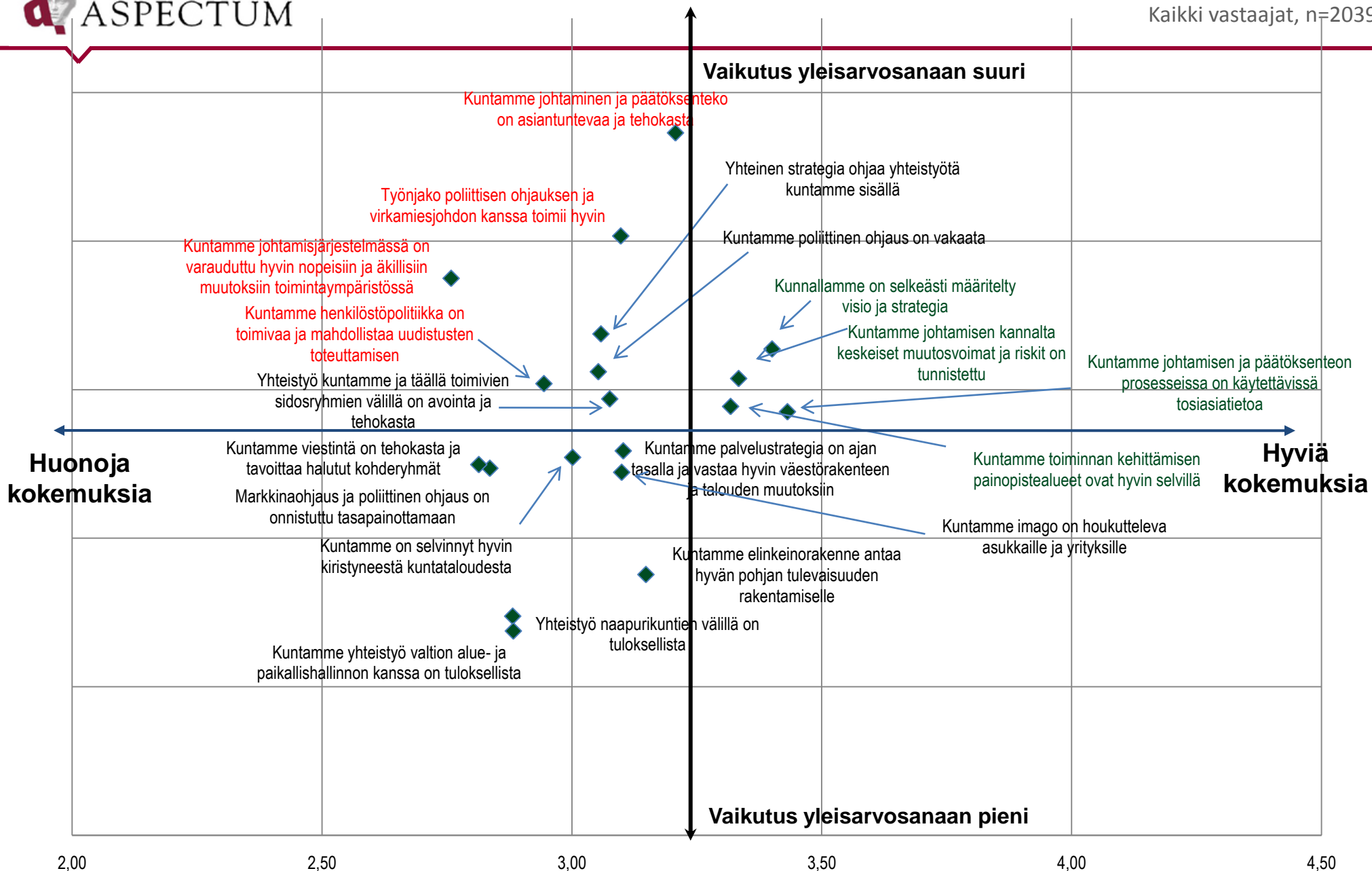
Tärkeydet on laskettu regressioanalyysillä, jolla on verrattu kunkin yksittäisen johtamisen osa-alueen vaikutusta vastaajan antamaan yleisarvosanaan. Mitä korkeammalla kuvassa tekijä on, sitä enemmän se vaikuttaa yleisarvosanaan.

Vasemmalla olevia tekijöitä kannattaa kehittää – etenkin vasemmalla ylhäällä olevia tekijöitä.

Oikealla ylhäällä olevia tekijöitä kannattaa hyödyntää.

Tutkimuksessa pysty-akseli leikkaa vaakakselin arvosanan 3,25 kohdalla (3,50 kohdalla vuoden 2005 tutkimuksessa).

8

Johtopäätökset

1. Yleisarvosana kunnan johtamisesta oli 7,29 (vuonna 2005 8,04). Vertailukelpoinen aineisto, josta on poistettu vasta nyt tutkimuksessa mukana olleet valtuutetut antoi tulokseksi 7,66 eli kuntajohtamista kohtaan ollaan selvästi aiempaa kriittisempiä.
2. Vuoden 2005 tutkimukseen verrattuna pääosa johtamisen osa-alueista on heikentynyt. Aiempaa tutkimusta parempia arvosanoja saivat ainostaan tosiasiatiedon käytettävyys päätöksenteossa, palvelustrategian ajantasaisuus sekä selviytyminen kiristyneestä kuntataloudesta.
3. Pienissä alle 6.000 asukkaan kunnissa yhteistyön tuloksellisuus naapurikuntien kanssa ja selviytyminen kiristyneestä kuntataloudesta koettiin keskimääräistä paremmaksi. Sen sijaan kunnan elinkeinorakenne ja imagon houkuttelevuus olivat pienissä kunnissa selvästi suurempia kuntia ongelmallisempia.
4. Kunnan/kaupungin johtajien antama arvosana oli 8,04. Valtuutetut antoivat keskiarvoksi 7,16 eli heillä on merkittävä näkemys ero johtamisen tasosta muihin verrattuna. Kriittisimpiä olivat työttömät valtuutetut. Kunnassa tai kunnan omistamassa organisaatiossa työskentelevät henkilöt olivat valtuutetuista vähiten kriittisiä.
5. Ensimmäisen kauden valtuutetut (7,14) näkevät johtamisen hieman huonompana kuin useamman kauden valtuutetut (7,29). Valtuutetun iällä ei ole merkittävää vaikutusta yleisarvosanaan, mutta yksittäisistä johtamisen osa-alueista vastaajien kriittisyys vähenee iän myötä.
6. Alueellisesti parhaat yleisarvosanat kunnan johtamisesta olivat Pohjanmaalla (7,60), Kainuussa (7,49) ja Etelä-Karjalassa (7,47). Huonoimpana asia nähtiin Kymenlaaksossa (6,78), Itä-Uudellamaalla (7,00) ja Uudellamaalla (7,07).

7. Kaikkien vastaajien näkökulmasta kuntajohtamisen vahvuudet Suomessa ovat kuntien selkeästi määritelty visio ja strategia sekä tosiasiatieto päätöksenteon pohjana. Kunnan toiminnan kehittämisen painopistealueet ovat hyvin selvillä ja myös muutosvoimat ja riskit on tunnistettu.
8. Kunnan johtaminen on sisäänpäin kääntynyttä. Se miten tehdään koetaan tärkeämmäksi kuin se mitä saadaan aikaan. Tärkeimmiksi asioiksi koetaan päätöksenteon asiantuntevuus ja tehokkuus sekä työnjako poliittisen ohjauksen ja virkamiesjohdon kanssa. Elinkeinorakenne, kunnan palvelustrategia ja imago koetaan vähemmän tärkeiksi.
9. Kriittisenä kehittämiskohteena johtamisessa pidetään varautumista nopeisiin ja äkillisiin muutoksiin. Työnjako virkamiesjohdon ja poliittisen ohjauksen välillä on myös keskeinen kehittämiskohde. Kaikkein merkittävin tekijä yleisarvosanan kannalta oli johtamisen ja päätöksenteon asiantuntevuus ja tehokkuus, jonka ei koettu olevan riittävällä tasolla.
10. Kunnat eivät ole yhteistyöhakuisia. Vähiten tärkeät johtamisen osa-alueet ovat yhteistyön tuloksellisuus naapurikuntien sekä valtion alue- ja paikallishallinnon kanssa. Strategia ei myöskään ohjaa yhteistyötä kunnan sisällä eikä yhteistyö kunnan ja kunnassa toimivien sidosryhmien välillä ole avointa ja tehokasta.
11. Tärkeimmät lähtökohdat kunnan johtamisen kehittämiseen ovat kunnan koosta ja vastaajan asemasta riippumatta toimintaympäristön ja sen muutosten hallinta, kuntatalouden kiristyminen sekä sosiaali- ja terveysalan kasvava palvelutarve.

9

Avoimet vastaukset

- **Kunnan valtuuston puheenjohtajat**
- **Kunnan hallituksen puheenjohtajat**
- **Valtuutetut**
- **kaupungin/kunnan johtajat**